

DATUM
2014-06-18
ERT DATUM
2014-03-11

DIARIENR
2014/57-4
ER BETECKNING
S2014/1332/FST

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Boende utanför det egna hemmet – placeringsformer för barn och unga (SOU 2014:3)

Tydligare reglering av familjehem och jourhem

Antalet placeringar av ungdomar har sedan 1990-talet ökat kraftigt. En stor del av dessa placeringar sker i familjehem. Familjehem drivs ibland på ett sätt som liknar hem för vård eller boende. I ett familjehem är dock insynen mindre än i ett hem för vård eller boende (HVB-hem). Det är därför enligt Statskontoret rimligt att verksamheterna regleras på ett likartat sätt.

Statskontoret ställer sig positiv till utredarens förslag om att införa en särskild bestämmelse i socialtjänstlagen om krav på utredning av familjehems allmänna lämplighet och att utredningen ska leda fram till ett beslut ifråga om medgivande. Statskontoret ställer sig också positiv till kraven på att familjehem, på samma sätt som HVB-hem, ska omfattas av nationell tillsyn. I enlighet med detta resonemang bör enligt Statskontoret även så kallat konsulentstöd till familjehem och jourhem vara tillståndspliktigt.

Jourhem är en placeringsform som blir allt vanligare. Jourhem avser en tillfällig placering i familj i väntan på socialtjänstens utredning om en mer varaktig placering. Det är dock inte ovanligt att en placering på jourhem varar längre tid än vad som avsetts. Statskontoret ställer sig bland annat därför positiv till att även denna placeringsform tydligare regleras och blir föremål för årlig omprövning.

Tillsyn av verksamheten

Beträffande tillsynen föreslår utredaren att familjehemmen tillsynas en gång per år. För de nuvarande HVB-hemmen gäller att tillsynsbesök ska ske två gånger per år. Det kan vara rimligt med en frekvent tillsyn av en så pass stark intervention från samhällets sida som en placering, ofta med tvång, utanför det egna hemmet innebär. Statskontoret vill dock peka på att det finns en risk med allt för stort fokus på så kallad frekvenstillsyn, nämligen att utrymmet för tillsyn med utgångspunkt från riskbedömningar riskerar att minska. Detta har Statskontoret uppmärksammat i en delrapport om inrättandet av Inspektionen för vård och omsorg (IVO).¹

¹ Inrättandet av Inspektionen för vård och omsorg, Statskontoret 2014:13

Mer behovsanpassade former för vård eller boende

Sammantaget anser Statskontoret att utredarens förslag om nya placeringsformer skapar förutsättningar för en mer behovsanpassad vård för barn och unga. Vidare skapas genom förslagen ett tydligare gränssnitt och en mer likartad reglering av olika vård- och boendeformer. Kraven på utredning av lämplighet för placering i familjehem ökar rimligen också rättssäkerheten och transparensen i verksamheten.

Generaldirektör Yvonne Gustafsson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Anna Pauloff och avdelningsdirektör Gunnar Gustafsson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Yvonne Gustafsson

Gunnar Gustafsson